

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра германської філології

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Спеціальність 035 «Філологія»

Система вправ для формування лексичної компетенції учнів

Допущено до захисту «__» _____ 2020 р.

Зав. каф. германської філології _____ канд. філол. наук, проф. Кобякова І. К.

Виконала:
студ. групи ПР-61
Баня Катерина Андріївна

Науковий керівник:
канд. філол. наук, доц., ст. викладач
Прокопенко Антоніна Вадимівна

Суми 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ.....	6
1.1 Процес формування іншомовної лексичної компетенції.....	6
1.2 Огляд стилів та стратегій при вивченні іноземної мови.....	10
РОЗДІЛ 2 ТИПОЛОГІЯ ВПРАВ. КОНЦЕПТ ВУОД У СИСТЕМІ ВПРАВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ.....	16
2.1 Структура та типологія вправ.....	16
2.2 Концепт ВУОД як складова системи вправ для формування іншомовної лексичної компетенції.....	19
ВИСНОВКИ.....	23
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	25
ДОДАТКИ.....	29

ВСТУП

Кожна мова це система знаків, що можуть бути представлені в усному та письмовому вигляді, а її основна мета – забезпечити спілкування між людьми. За останніми даними Ethnologue у світі налічується трохи більше 7000 тисяч мов і це значно обмежує процес комунікації [16]. На тлі сучасних процесів глобалізації та технічного прогресу у все більшій кількості населення виникає потреба та бажання вивчати іноземні мови. Саме тому батьки намагаються якомога раніше познайомити своїх дітей з іноземними мовами, а при вивченні цього предмету в навчальних закладах, звертають на нього особливу увагу.

У всіх загальноосвітніх навчальних закладах України обов'язково вивчається одна іноземна мова, друга наявна або відсутня в залежності від рішення адміністрації закладу. Відповідно до Державного стандарту України для кожного року вивчення мови існують індивідуальні навчальні плани. Також на уроках іноземної мови передбачається і вивчення культури країни мову, якої опановують учні. По закінченню загальноосвітнього навчального закладу учні, котрі вивчають першу іноземну мову, мають досягти рівня B1, учні спеціалізованої школи з поглибленим вивченням іноземної мови рівня B2, а ті, хто оволодіває другою іноземною мовою – рівня A2+ [6, с. 7]. Для подальшого вступу до вищих навчальних закладів для багатьох спеціальностей учні мають скласти зовнішнє незалежне оцінювання з іноземної мови.

Становлення методики викладання іноземних мов саме як науки охоплює кінець XIX початок XX століття. Сьогодні вона розглядається як абсолютно самостійна педагогічна галузь знань. Об'єктом методики навчання іноземних мов є сам процес навчання, а її предмет – це методи, прийоми та засоби. Її специфіка як науки полягає в тому, що вона поєднує базові положення психології, педагогіки, лінгвістики з практичними умовами навчання і на основі цього формує власні методичні положення [9, с. 10]. У своїй діяльності лексичну компетенцію, її формування та особливості як викладання, так і вивчення розглядали такі вчені: В.А. Бухбіндер, С.Ф. Шатілов, О.Б. Бігич,

Н. Ф. Бориско, Г.Е. Борецька, С.Ю. Ніколаєва, Ю.І. Пасов, О.Б. Тарнопольські, V. J. Cook, P. Nation, K.S. Folse, D. Hymes, C. Chapelle, P. Meara та багато інших.

Актуальність дослідження формування іншомовної лексичної компетенції та створення ефективної системи вправ для її досягнення зумовлена наявністю постійно зростаючого інтересу саме до вивчення іноземних мов, отже існує попит на ці знання і необхідно постійно вдосконалювати методику викладання та оновлювати педагогічні підходи для досягнення високих результатів серед сучасних учнів та розвитку педагогіки та методики як наук.

Об'єкт дослідження – це система вправ для формування лексичної компетенції учнів.

Предмет дослідження – складові системи вправ, стилі та стратегії навчання для ефективного формування лексичної компетенції в учнів.

Мета цієї роботи – розглянути необхідні складові для створення системи вправ, яка здатна сформувати іншомовну лексичну компетенцію учнів.

Досягти поставленої мети можна шляхом виконання наступних **завдань**:

- дати визначення поняттю лексична компетенція, детально розібрати її складові;
- визначити етапи формування лексичної компетенції та способи семантизації лексики при вивченні;
- розглянути стилі та стратегії навчання та з'ясувати як їх застосування впливає на навчальний процес, зокрема на вивчення лексичного матеріалу;
- оглянути структуру та типологію вправ для формування лексичної компетенції;
- познайомитися з концептом BYOD на заняттях з іноземної мови як з елементом системи вправ та навести приклад його застосування на практиці.

Під час написання роботи були задіяні такі **методи**: критичний аналіз літературних джерел та дефініцій, порівняльний аналіз отриманої інформації, вивчення та узагальнення досвіду вчителів та методистів, пробне навчання.

Теоретична значущість роботи полягає в можливості використання результатів дослідження у таких теоретичних курсах як методика викладання іноземних мов та педагогіка.

Практичне значення: результати виконаної роботи можуть бути застосовані при проведенні занять вчителями з методики, педагогіки або практичного курсу іноземної мови, при складанні навчальних планів та під час розробки системи вправ на відпрацювання лексичного матеріалу. Також робота може бути корисною для учнів загальноосвітніх та вищих навчальних закладів під час самостійного вивчення іноземних мов.

Структурна організація роботи: бакалаврська робота складається зі вступу, двох розділів, кожен з яких має по два підрозділи, висновку, списку використаних джерел (26 позицій) та додатків. Загальна кількість сторінок роботи – 28 (без урахування додатків).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

1.1 Процес формування лексичної компетенції

Ще ніколи вивчення іноземних мов не було таким розповсюдженим, доступним та цікавим як зараз. Діти починають знайомитися з іноземною мовою (найчастіше англійською) ще в дитячому садочку, продовжують вивчення в закладах середньої та вищої освіти, при цьому існує ще безліч інших можливостей – приватні мовні школи, спеціалізовані курси, різноманітні розмовні клуби, мобільні додатки для будь-якого рівня та доступ до автентичних мовних матеріалів у вигляді художньої та наукової літератури, періодичних видань, фільмів та відео.

У кожному із можливих варіантів, вивчення нової мови починається з ознайомлення з лексикою, щоб створити лексичний мінімум, який необхідний для подальшого вивчення обраної мови, адже знання слів – це основа для читання, говоріння, письма та аудіювання. Як писав поліглот Б. Левіс: «Лексика – це ядро мови, її серце» [17, с. 35]. Розрізняють два різновиди лексичного мінімуму – активний та пасивний. Активний лексичний мінімум – це лексичні одиниці, якими учні користуються для вираження своїх думок в усній і письмовій формі. Пасивний лексичний мінімум – це лексичні одиниці, які учні розуміють лише під час сприймання думок інших в усній (аудіювання) і письмовій формі (читання) [1, с. 221]. Також слід зазначити, що лексичною одиницею можуть виступати не лише окремі слова, а й сталі словосполучення та фразеологізми. Обсяг лексичного мінімуму може варіюватися залежно від мови, яка вивчається, рівня володіння мовою та складності мовленнєвої ситуації.

Наявність лексичного мінімуму необхідна складова подальшого формування лексичної компетенції учнів. Лексична компетенція – це здатність

людини до коректного оформлення своїх висловлювань і розуміння мовлення інших, яка базується на складній і динамічній взаємодії відповідних навичок, знань і лексичної усвідомленості. На результат її формування впливає сформованість лексичних навичок, обсяг отриманих і засвоєних знань про лексичну сторону мовлення та взаємодія цих компонентів на основі загальної мовної і лексичної усвідомленості [1, с. 215]. Тоді як наявність лексичної компетенції невід'ємна частина формування іншомовної комунікативної компетенції, яка часто виступає головною метою вивчення іноземної мови.

Розглянемо більш детально складові, запропоновані у визначенні, що формують лексичну компетенцію – лексичні навички, знання та лексичну усвідомленість. До лексичних навичок належить автоматизована репродуктивна або рецептивна дія, яка гарантує влучне лексичне оформлення власного мовлення та коректне розуміння лексичного оформлення мовлення інших осіб.

Рецептивна лексична навичка – це автоматизоване сприймання та розуміння лексичних одиниць в усному та письмовому вигляді: упізнавання та диференціація усної і письмової форм лексичних одиниць; співвіднесення з відповідним об'єктом чи явищем; обґрунтована здогадка про значення лексичних одиниць. Репродуктивна лексична навичка – це автоматизоване вживання лексичних одиниць у будь-якому різновиді мовлення: виклик із довготривалої пам'яті; відтворення у зовнішньому мовленні; миттєве сполучення з іншими словами; вибір відповідного стилю мовлення [10, с. 16]. Лексичні навички (як і фонетичні та граматичні) можна охарактеризувати за такими параметрами як автоматизованість, стійкість та гнучкість, їх формування відбувається поетапно.

Наступний компонент лексичної компетенції – це лексичні знання. Вони відображають у свідомості учня результат пізнання лексичної системи іноземної мови у вигляді поняття про цю систему і правил користування нею [10, с. 17]. Відомий методист з викладання мов П. Нейшен зазначає, що лексичні знання включають в себе знання про: усну та письмову форму слова, до

якої частини мови воно належить; значення та спосіб словотвору, сфера вжитку та асоціації, що стосуються значення, наявність синонімів та антонімів; граматичну форму слова, особливості його вживання з іншими словами [21, с. 15].

Останній компонент лексичної компетенції – це лексична усвідомленість. Вона є складовою загальної мовної усвідомленості, що пов'язана з процесами взаємодії лексики, фонетики і граматики у мовленні, та свідомого рефлексивного підходу до мовних явищ і власних результатів під час оволодіння мовою.

Найчастіше процес формування лексичної компетенції розподіляють на три основні етапи:

- ознайомлення з новими лексичними одиницями, що включає семантизацію лексики та розкриває особливості її застосування;
- автоматизація дій з лексичним матеріалом на якому формуються навички доцільного вживання вивченого;
- безпосереднє застосування нових лексичних одиниць у мовленнєвій практиці.

Також розглянемо поетапний розподіл формування лексичної компетенції, запропонований С. Шатіловим, він виділяє наступні етапи:

- орієнтовно-підготовчий етап формування лексичної компетенції, що полягає у процесі ознайомлення з невідомим лексичним матеріалом та створенні основи для подальшого засвоєння лексичних одиниць;
- ситуативно-стереотипний етап, що відповідає за аналітичну діяльність учнів, під час якої вони тренуються вживати ще не засвоєні лексичні одиниці у різних видах вправ та завдань;
- варіативно-ситуативний етап допомагає довести попередньо пройдені етапи вивчення лексичних одиниць до автоматизму їх вживання у відповідній мовній ситуації [12, с. 41-42].

Перший етап формування лексичної компетенції включає в себе семантизацію лексичних одиниць, цей процес поділяють на дві основні групи –

перекладні та безперекладні способи семантизації [11, с. 123]. До перекладних належать: однослівний переклад (*dog* – собака, *pencil* – олівець); багатослівний переклад (*free* – безкоштовний, вільний, вакантний, незайнятий); пофразовий переклад; тлумачення значення або пояснення рідною мовою (*ride* – їхати, зазвичай використовується, коли ми говоримо про їзду верхи на коні). До безперекладних відносять: використання наочності (малюнки, флешкарти, предмети, рухи); мовна семантизація за допомогою уже знайомих слів іноземної мови (*tall – short, great – excellent*), надання дефініції слова з використанням уже вивчено лексики (*novel – an extended fictional work in prose; usually in the form of a story*).

Під час вибору способу семантизації варто враховувати лінгвістичні особливості кожної лексичної одиниці, адже досить невдала ідея пояснювати абстрактні поняття за допомогою використання наочних матеріалів або використовувати однослівний переклад у тих випадках, коли слово є лакуною в одній з мов. Також важливо звертати увагу на такі фактори як рівень на якому вивчається мова, вік учнів, їх загальна ерудованість та психологічна готовність до засвоєння інформації [15, с. 89]. Для учнів, які тільки починають своє вивчення мови або знаходяться ще на початковому етапі більш ефективно буде застосовувати однослівний переклад та різноманітні варіанти наочності, а для подальшого вивчення мови вже доцільніше додавати способи тлумачення та надання дефініцій іноземною мовою або багатослівний переклад для збагачення словникового запасу. У багатьох випадках для досягнення максимального результату та підтримання інтересу до вивчення доцільно комбінувати різні способи семантизації.

У цьому підрозділі ми розглянули дефініції лексичної компетенції та її складових (лексичні навички, знання та лексична усвідомленість), основні етапи її формування та різні способи семантизації лексичного матеріалу, що сформулювало загальне розуміння процесу.

1.2 Огляд стилів та стратегій вивчення іноземної мови

Стилі та стратегії вивчення іноземної мови – важлива складова цього процесу, адже при правильному підборі вони забезпечують краще засвоєння інформації та вищу результативність.

Стилі навчання – це загальні підходи, наприклад, загальний чи аналітичний, слуховий чи зоровий, які використовують учні під час вивчення нової мови чи будь-якого іншого предмета [14, с. 3]. Ці стилі являють собою «всеохоплюючі моделі, що задають загальну спрямованість навчальної поведінки» [23, с. 10]. У цьому огляді буде актуальним твердження: «Стиль навчання – це набір характеристик, який має біологічне підґрунтя та формується в процесі розвитку особистості, він робить один і той же метод навчання ефективним для одних і поганим для інших» [22, с. 6]. Цей підрозділ висвітлює такі аспекти стилю навчання: сенсорні уподобання, типи особистості та біологічні відмінності.

Сенсорні уподобання можна розділити на чотири основні сфери: зорову (візуальну), слухову (аудіальну), кінестетичну (орієнтована на рух) та тактильну (орієнтована на дотик) [14, с. 5]. Сенсорні уподобання стосуються фізичних каналів за якими індивідуально кожному учню більш комфортно та легше навчатися. Учні, які краще сприймають інформацію візуально надають перевагу читанню, що активно стимулює саме зорові канали отримання інформації. А от лекції без використання презентацій та будь-якого виду наочних матеріалів будуть гірше сприйматися такими учнями. А ось учні, котрі краще усвідомлюють нове саме через слухові канали, навпаки, з легкістю запам'ятовують лекції без додаткових візуальних матеріалів та залюбки виконують суто мовленнєві завдання, хоча в той же час, можуть мати складнощі з письмовими вправами. Ті, кому більш характерні кінестетичні та тактильні способи отримання інформації віддають перевагу активним заняття, використанню різних предметів, карток та колажів, для таких учнів складно все заняття провести сидячи за партою.

Найвідоміша класифікація типів особистості або як їх ще називають психологічних типів була запропонована К. Г. Юнгом, а вчені М. Ерман та Р. Оксфорд у своєму дослідженні прослідкували вплив цих типів на вивчення іноземної мови [23, с. 13]. К. Г. Юнг стверджував, що кожна людина орієнтована на сприйняття зовнішніх сторін життя (увага переважно спрямована на об'єкти зовнішнього світу), або внутрішніх (увага переважно спрямована на суб'єкт), що відповідно становить екстравертний та інтровертний типи особистості [23, с. 13]. У будь-якому навчальному середовищі будуть представники двох типів і задача вчителя полягає у налагодженні продуктивної співпраці між учнями та заохочення інтровертів до активної участі.

Наступна складова класифікації це орієнтація учнів на факти та отриманий досвід (Sensing) й орієнтація на передчуття та загальну інформацію (Intuition) [2, с. 65]. Учні першого типу легко зосереджуються на моменті та вміють гарно фокусувати власну увагу, віддають перевагу фактам, а не теоріям та розмірковуванням, чекають на чіткі вказівки й настанови від вчителя. А ось представники другого типу мають більш абстрактне мислення, їх думки можуть бути непослідовними та їм складніше довго фокусувати увагу на одній справі, часто в них можуть виникати раптові ідеї, вони вважають, що краще орієнтуватися на власний підхід до навчання.

Ще одна відмінність між типами учнів в тому, що одні віддають перевагу раціональним рішенням та здатні критично оцінювати ситуацію (Thinking), часто не звертаючи уваги на почуття оточуючих, а інші приймають рішення емоційно (Feeling), такі люди зазвичай володіють сильною емпатією та рідко вступають в конфлікти.

Останній аспект, що ми розглянемо це біологічні відмінності, які також варто обов'язково враховувати і викладачеві, щоб створити комфортні умови і учням, які можуть полегшити свій процес навчання, якщо будуть враховувати власні потреби. Серед таких базових потреб – біоритми та місце проведення занять. У кожної людини свій біоритм, одні більш активні зранку, а інші

віддають перевагу заняттям у більш пізній час і ці процеси збільшення та зниження нашої концентрації та уваги впливають на засвоєння інформації. Місце проведення занять також значно впливає на учнів – це такі фактори як температура, рівень освітлення, якість звуку та навіть зручність стільців.

Знання таких базових психологічних моментів обов'язкове для викладача, адже так він зможе знайти підхід до кожного учня, буде розуміти, які завдання та типи активностей доцільніше використовувати саме для цієї групи учнів, як краще розподіляти учнів під час групових проєктів. Тобто, одне із завдань вчителя під час викладання іноземної мови – підлаштуватися до того стилю навчання, що буде зручним для його учнів та надасть максимальну результативність, але в той же час варто пам'ятати, що вихід з зони комфорту та додавання завдань, котрі будуть викликом для учнів можуть також стимулювати їх прогрес у вивченні іноземної мови.

Стратегія навчання – це набір тактик, який ми використовуємо, щоб побудувати і проконтролювати навчальний процес найефективнішим чином. Уперше це поняття з'явилося в 1970-х роках минулого століття і з того часу було надано велику кількість визначень та запропоновано класифікацій, у цьому підрозділі розглянемо найпопулярніші та найбільш впливові з них.

А. Л. Венден і Д. Рубін визначають стратегію навчання «як будь-яку сукупність дій, кроків, планів, процедур, що використовує учень для полегшення отримання, зберігання, пошуку та використання інформації» [22, с. 15]. За словами Г. Стерна: «концепція стратегії навчання базується на припущенні, що учні свідомо займаються діяльністю для досягнення певних цілей, а стратегії навчання можуть розглядатися як добре продумані напрямки та методи навчання» [18, с. 10]. К. Браун стверджує, що деякі люди здатні ефективно вивчати іноземну мову, незважаючи на методику, яку застосовують викладачі [18, с. 12]. Це означає, що деякі учні розробили власні стратегії та навчилися використовувати їх для успішного вивчення другої мови, але більшість потребують додаткової допомоги, особливо на початкових етапах. Тому саме педагогам рекомендується обирати необхідні підходи та завдання

для вивчення мови, які якнайкраще будуть стимулювати використання стратегій навчання серед учнів.

Сама по собі навчальна стратегія досить нейтральна, поки вона не розглядається в контексті використання на конкретному прикладі. Що робить стратегію позитивною та корисною для учня? Стратегія буде ефективною, якщо присутні наступні умови: вона відповідає поставленим завданням, стратегія вдало komponується зі стилем навчання, що притаманний конкретній особі в тій чи іншій мірі, та учень здатен ефективно використовувати і пов'язувати її з іншими відповідними стратегіями [23, с. 18]. Стратегії, які задовольняють ці умови роблять навчання більш легким, швидким, приємним та ефективним, розвивають самостійність й адаптивність до нових ситуацій.

У цьому підрозділі розглянемо шість основних навчальних стратегій, що були запропоновані Р. Оксфорд та розподілені на прямі та непрямі [23, с. 19]. Стратегії, що використовуються безпосередньо в роботі з новою мовою, мають назву – прямі стратегії, до них належать когнітивна (cognitive), компенсаційна (compensation) та стратегія, що ґрунтується на роботі механізмів пам'яті (memory). Непрямі стратегії використовуються для загального управління навчанням. Три групи, що належать до цієї категорії – це метакогнітивні (metacognitive), афективні (affective) та соціальні (social) стратегії.

Прямі стратегії вивчення іноземної мови стосуються безпосередньо навчального матеріалу і спрямовані на відпрацювання вивченого. Це перш за все, свідома розумова діяльність учнів, метою якої є поліпшення своїх знань і розуміння мови, що вивчається. Стратегія запам'ятовування базується на структуруванні та групуванні матеріалу, створенні логічних зв'язків та використанні різноманітних технік для кращої фіксації вивченого матеріалу в довготривалій пам'яті. Часто ця стратегія є ключовою саме під час формування лексичної компетенції. Слова та фрази можуть бути пов'язані із візуальними об'єктами, як один з варіантів більш ефективного запам'ятовування. Багато учнів використовують саме візуальні образи, але деяким краще пов'язувати слова та фрази зі звуком, рухом чи дотиком, що залежить від особистого стилю

навчання, що притаманний кожному учню. Навмисне застосування цих стратегій більш характерне на початковому процесі вивчення мови. А вже з розвитком навичок та знань учні можуть використовувати ці стратегії без свідомих зусиль.

Когнітивні стратегії, імовірно, найпопулярніші з вивчення мови. Вони передбачають можливість маніпулювати мовним матеріалом, наприклад, через міркування, аналіз, складання конспектів, узагальнення, синтезування, викладення, реорганізацію інформації для створення схем або структур та застосування отриманих знань на практиці [18, с. 20]. Багато уваги приділяється повторенням та виконанням різноманітних завдань. Дорослі учні зазвичай використовують стратегії аналізу та міркування для глибшого розуміння цільової мови.

Щодо віднесення компенсаційної стратегії вивчення іноземної мови саме до стратегії вивчення, а не до вживання існують дискусії [14, с. 8]. Але саме її точно використовували всі учні, адже це здогадування значення слова чи словосполучення з контексту при слуханні та читанні, використання синонімів та пояснень під час спілкування й на письмі, використання жестів або пауз при усному мовленні.

Непрямі стратегії вивчення мови працюють разом з прямими, вони допомагають регулювати процес навчання. Ці стратегії підтримують і керують вивченням мови без прямого залучення. Виявлення власних уподобань та потреб у стилі навчання, планування завдань, збирання та синхронізація матеріалів, організація навчального простору та графіку, моніторинг помилок, оцінка успішності завдання та будь-якого типу стратегії навчання – використовуються для управління процесом навчання та належать до метакогнітивних стратегій. Дж. Пурпура виявив, що метакогнітивні стратегії «мають значний, позитивний, прямий вплив на використання когнітивної стратегії, забезпечуючи чітке підтвердження того, що використання метакогнітивної стратегії має виконавчу функцію над використанням когнітивної в процесі виконання завдання» [22, с. 19].

Афективні фактори, такі як емоції, відношення, мотивація та цінності мають серйозний вплив на навчання. Найчастіше учням доводиться самотійно використовувати афективні стратегії – це зниження рівня тривоги, самомотивація, розуміння власних емоційних потреб та особливостей. Але вчителі, у свою чергу, також можуть генерувати позитивну атмосферу під час занять.

Соціальні стратегії також важливі при вивченні іноземної мови, оскільки мова використовується в спілкуванні, а спілкування відбувається між людьми. У цю групу включено три набори стратегій: питання, співпраця та емпатія. Найважливішим є питання, оскільки вони основа комунікації, взаєморозуміння, а також несуть велику користь для практики мови. Співпраця з іншими виключає конкуренцію і замість неї приносить груповий дух. Дослідження показують, що спільне навчання призводить до підвищення самооцінки, впевненості та швидшого досягнення бажаного результату [14, с. 10]. Учні рідко застосовують стратегію спільної роботи через сильний акцент, який надають навчальні заклади конкуренції. Іноді вона стимулює бажання бути краще, ніж інші, але це часто призводить до тривоги та страху невдачі. Важливо допомогти учням змінити своє ставлення від протиставлення та конкуренції до співпраці.

Розглянувши стилі та стратегії навчання можна зробити висновок, що це дуже важливі складові навчального та викладацького процесу. Адже коли ми розуміємо такі базові потреби та особливості своїх учнів, то можемо краще налагодити з ними контакт, мотивувати їх бажання до вивчення мови, подавати нову інформацію найоптимальнішим чином, що підвищує ефективність їх роботи, засвоєння знань та відповідно кращі результати у формуванні лексичної компетенції.

РОЗДІЛ 2

ТИПОЛОГІЯ ВПРАВ. КОНЦЕПТ ВУОД У СИСТЕМІ ВПРАВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

2.1 Структура та типологія вправ

У процесі вивчення будь-якого предмету, іноземна мова не виключення, учні виконують низку різноманітних вправ та завдань з метою кращого запам'ятовування, опрацювання та закріплення нових знань та навичок. Формування ефективної системи вправ – важлива складова, адже коли вона послідовно охоплює опрацювання усіх видів навичок, зацікавлює учнів, надає їм стимул, але не перевантажує, відповідає всім методологічно необхідним характеристикам, то учні демонструють кращі результати й легше засвоюють нові знання. У цьому підрозділі розглянемо структурно-типологічні аспекти системи вправ, а також наведемо приклади вправ, відповідно до їх типів.

Словник надає таке визначення терміну «вправа» – це невелика за обсягом діяльність, яка покликана допомогти засвоїти певну навичку [20]. Також розглянемо визначення, яке пропонують саме вчені-методисти, де вправа – це свідоме багаторазове виконання різноманітних операцій, дій або діяльності в навчальних умовах, щоб оволодіти певними знаннями та вміннями [19, с. 33]. Для того, щоб вправа було ефективною, в першу чергу, вона повинна мати чітку структуру, яка зазвичай складається з трьох основних компонентів та одного додаткового, наявність якого не є обов'язковою.

Перш за все, перед виконанням слід надати інструкцію до вправи, пояснити у якому вигляді вона виконується: письмово чи усно, індивідуально чи в групах, в якому форматі вона буде перевірятися та оцінюватися [5, с. 78]. Також під час пояснення інструкції варто наголосити, які саме навички будуть розвиватися, щоб учні приділили їм більше уваги. Наступний компонент не належить до обов'язкових, його наявність може варіюватися належно від складності вправи та рівня підготовки учасників – це зразок виконання

фрагменту вправи. Далі йде сам процес виконання учнями вправи, учитель на цьому етапі може бути як в ролі спостерігача так і учасника й допомагати, якщо виникнуть якісь складнощі. Остання складова – це контроль за тим, як була виконана вправа, учитель може проводити його самостійно відразу по закінченню виконання або через якийсь проміжок часу або може задіяти самоконтроль та взаємоконтроль між учнями. Отже можемо сказати, що вправа, яка відповідає встановленій структурі, складається з: інструкції до виконання, зразку виконаної вправи (необов'язково), самого процесу виконання та здійснення контролю.

У методиці навчання іноземних мов типологія вправ базується на основі певних критеріїв:

- спрямованість на прийом або видачу інформації (рецептивні, репродуктивні, рецептивно-репродуктивні, продуктивні);
- вмотивованість (вмотивовані, невмотивовані);
- рівень керування (з повним, частковим, мінімальним керуванням);
- наявність/відсутність ігрового компонента;
- спосіб виконання вправи (індивідуальні, парні, у групах, у командах);
- характер виконання (усні, письмові);
- участь першої мови (одномовні, двомовні/перекладні);
- комунікативність (комунікативні, некомунікативні умовно-комунікативні) [1, с. 228].

Для формування лексичної компетенції учнів розглянемо детальніше особливості таких типів вправ: некомунікативні (відповідають за формування рецептивних та репродуктивних навичок), умовно-комунікативні (відповідають за процес автоматизації лексичних одиниць) та комунікативні вправи (безпосереднє використання вивчених лексичних одиниць на практиці).

До некомунікативних вправ фонетичного спрямування можна віднести: повторення лексичних одиниць за вчителем або диктором, при цьому увагу учнів слід спрямовувати саме той звук, що відпрацьовується та на особливість

наголосів і вимови (наприклад: відпрацювання звуку [i:] при повторенні слів *tree, sea, receive, women, believe, we, people* або робота над вимовою звуку [u:] *fool, rule, shoes, true, crew, move*). Морфологічний розбір слів ще один різновид некомунікативних вправ при вивченні лексичного матеріалу (наприклад, визначення кореня, префікса, суфікса у словах: *unhappy, landholder, goodness, talkative, motivation, dehydration, nonsense* та подальше застосування взаємного контролю між учнями для кращого засвоєння морфологічної структури) [4, с. 126]. Семантичне значення лексики можна розкрити на прикладі таких вправ: надання дефініцій до поданих слів українською або іноземною мовою (*candle – light source now mostly used for decorative and ceremonial purposes, consisting of wax; door – отвір у стіні для входу і виходу*); вибір лексичної одиниці, що не відповідає тематиці (*book, pen, pencil, ruler, paper, elephant*); групування слів за темою (*clothes – dress, skirt, cap, t-shirt, blouse*). Прикладом вправ, що демонструють цінність слова, тобто наявність синонімів, антонімів, омонімів можуть бути: підбір до поданого слова синонімів (*beautiful – attractive, pretty, good-looking, charming*); підбір антонімів (*dark – bright, clear, clean, sunny*). До некомунікативних вправ також можна віднести прослухування аудіозаписів, перегляд відеоматеріалів, читання текстів та виконання подальших завдань для опанування лексичного матеріалу [12, с. 52]. Це можуть бути тестові завдання з запропонованими варіантами відповідей, з вибором True or False, заповнення пропусків в текстах, доповнення речень, письмовий переклад.

Мета умовно-комунікативних вправ закріпити раніше вивчені нові лексичні одиниці та довести їх до автоматизму, до цієї групи вправ належать: відповіді на поставлені запитання без запропонованих варіантів та структур (*What is your favorite book?*) та з варіантами відповідей (*What will you do on the weekend? – 1. I will go the cinema; 2. I will go to my grandmother; 3. I will do my homework; 4. your variant*); опис запропонованих малюнків або ситуацій, ставлення до них запитань (*What is painted in this picture? Please name the 5 brightest moments. Ask the question to the person pictured in the photo*); побудова історій, діалогів або ситуацій спираючись на наявний перелік слів (*street, dog,*

five, house, blue, friends, cat, black, morning, go, run, ride a bicycle); усний переклад тексту або його фрагменту; перебудова діалогу в монолог і навпаки; усні відповіді на запитання після переглядів відеоматеріалів або прослуховування аудіозаписів.

Комунікативні вправи відповідають за провадження в практичне мовлення раніше автоматизованих лексичних одиниць, тобто передбачають їх активне використання під час спілкування [25, с. 103]. До такого типу вправ належать: вираження власної думки під час дискусій та бесід, розповідь на різну тематику (*hobby, sport, family, pets, ecology, education, music*), розгорнуті відповіді на поставлені запитання (*What is your view on modern environmental problems?*), доповіді та презентації проєктів.

Розглянувши структуру та типи вправ можемо зробити висновок, що їх використання є обов'язковою складовою для формування лексично компетенції учнів. Саме при виконанні вправ учні мають змогу спочатку виділити нові слова, потім опрацювати, довести до автоматизму й застосовувати в спілкуванні. Також бачимо настільки важливо дотримуватися структури, адже при відсутності хоча б одного з обов'язкових компонентів вправа втратить свою максимальну ефективність. Під час формування лексичної компетенції можливо застосування як умовно-комунікативних, комунікативних так і некомунікативних вправ в залежності від етапу опрацювання лексики, використання всіх трьох типів надає найкращий результат.

2.2 Концепт BYOD як елемент системи вправ для формування іншомовної лексичної компетенції

Сучасний світ – це світ технологій, тому якщо вчитель підготує свій урок іноземної мови, беручи до уваги всі методичні рекомендації, враховуючи стилі та стратегії навчання своїх учнів, застосовуючи різні типи вправ та чітко збереже їх структуру, але при цьому буде використовувати лише підручник та зошит, то учні дуже швидко втратять інтерес, адже в їх кишенях є смартфон, в

якому так багато цікавих моментів. І навряд чи вони будуть у той момент використовувати їх з навчальною метою, скоріше за все, будуть перевіряти стрічку в інстаграмі та повідомлення у фейсбуці. Але сучасні проблеми вимагають сучасних рішень і вчитель може це змінити, направивши вектор уваги учнів з соціальних мереж до навчальних фрагментів за участю їх смартфонів або планшетів.

Концепт BYOD (Bring your own device) або як його ще називають BYOT (Bring your own technology), що в перекладі українською – принеси свій власний пристрій, набув популярності ще в 2009 році, коли компанія Intel впровадила його серед своїх працівників [13, с. 18]. Суть цієї ідеї – це дозволити людям використовувати їхні власні пристрої, будь то телефони, планшети чи ноутбуки на робочому місці. З часом цей концепт поширився і на галузь освіти. Тож, якщо раніше учням забороняли користуватися телефонами під час занять та постійно робили зауваження з цього приводу, то використовуючи цю технологію учитель навпаки заохочує це, але направляє не на розваги, а на навчання. Впровадження тренду BYOD робить навчання більш орієнтованим саме на учнів, адже вони мають доступ до ресурсів будь-коли та будь-де, що надає можливість працювати у своєму власному темпі [26, с. 5]; заняття стають більш інтерактивними, адже учні в будь-яку хвилину можуть переглянути відео, прослухати аудіофайл, відкрити необхідну веб-сторінку чи документ, сьогодні існує велика кількість корисних та цікавих додатків саме для вивчення лексичного матеріалу та проведення тестів і вікторин у режимі онлайн, де і вчитель і учні відразу бачать результати (наприклад: Kahoot, Quizlet); також це розвиває співпрацю між учнями, бо вони можуть з легкістю обмінюватися не лише повідомленнями, а й навчальними матеріалами, брати участь у загальних обговореннях та обмінюватися ідеями (наприклад: Trello, Graasp, Padlet). Тож застосування новітніх технологій і зокрема підхід BYOD стирають кордони звичних для нас навчальних класів і тепер учні можуть отримувати корисну інформацію від вчителя та виконувати завдання далеко за їх межами.

Запровадження BYOD також приносить деякі позитивні зміни саме в процес викладання, як і в багатьох сучасних освітніх підходах учитель приймає на себе роль фасилітатора, тобто він більше відповідає саме за направлення процесу пізнання своїх учнів; також за допомогою онлайн технологій учитель знаходиться на зв'язку зі своїми учнями; і найголовніше це різноманіття вправ та завдань, які вчитель додає до свого арсеналу, використовуючи BYOD.

З іншого боку, не зважаючи на всі позитивні моменти, запровадження такого концепту як BYOD може містити в собі певні виклики [7, с. 82]. Якщо смартфони сьогодні є в наявності майже в усіх учнів і їх забезпечення на сьогодні вже не є проблемою, то залишається ще відкритим питання про постійний доступ до мережі інтернет, який мають забезпечувати навчальні заклади. Також наявність знань та вмінь у користуванні новими додатками та платформами, які постійно оновлюються, можуть стати додатковим навантаженням саме на вчителів. І ще декілька технічних моментів, як от захищеність даних в онлайн просторі та технічні характеристики гаджетів [26, с. 12]. Але всі ці так звані виклики досить легко вирішуються в сучасному світі і це лише питання часу, бо технології постійно удосконалюються та проникають у всі сфери нашого життя.

Під час проходження педагогічної практики було застосовано елементи концепту BYOD на практичних заняттях з курсу німецької мови (прикладні завдань можна переглянути в додатках). Сучасних студентів вищих навчальних закладів навіть не доводиться просити принести з собою гаджет на заняття, адже це найперше, що вони беруть з собою, коли виходять з дому. Онлайн ресурс, який я запропонувала їм використати – це веб-сайт Deutsche Welle, він належить німецькій міжнародній телерадіокомпанії та розміщує велику кількість автентичних мовних матеріалів, від щоденних новин до курсів з вивчення німецької мови. Вибір там справді чудовий і можна знайти матеріали на будь-яку тематику та в різних форматах саме для вивчення мови: тексти, курси, відео, аудіо, радіо, телепередачі, заняття різної складності. При роботі зі студентами я обрала аудіо та відео матеріали, які містили онлайн завдання на

опрацювання нових лексичних одиниць, розуміння почутого та загальних знань. Увага фокусувалась на матеріалі, який охоплював різні аспекти однієї теми – культура та komponувала різноманітні вправи для створення ефективної системи, щоб студенти були зацікавлені та якнайкраще запам'ятали новий матеріал.

Отже, варто зазначити, що тренд BYOD – це чудова складова занять з викладання іноземних мов, адже саме при вивченні нової мови важливо чути як будують речення та яку лексику вживають саме носії цієї мови. Виконання онлайн вправ та завдань різного типу сприяє формуванню більш прогресивної системи вправ у вивченні іноземних мов [13, с. 25]. Сьогодні багато учнів вивчають лексичний матеріал саме за допомогою мобільних додатків, бо це справді цікаво та зручно і у сучасних вчителів є можливість самостійно створювати словники на різні теми в додатках для своїх учнів та слідкувати за їх прогресом у вивченні або зробити це завданням, яке мають зробити учні, виконати таку творчу роботу досить легко з мобільним додатком Quizlet. Концепт BYOD або будь-який інший підхід з використанням технологій – це освіта за якою майбутнє.

ВИСНОВКИ

Мета мови – забезпечити процес спілкування між людьми, тому при вивченні іноземних мов головною ціллю є набуття мовленнєвої компетенції, складовою якої є досягнення лексичної компетенції і необхідно погодитися з вченими, які вважають, що відсутність граматичних знань ускладнює цей процес, а відсутність лексичних робить його неможливим.

У ході виконання цієї роботи було розглянуто процес формування лексичної компетенції, надано тлумачення цього поняття та детально розібрані його складові – лексична навичка (рецептивна та репродуктивна), лексичні знання та лексична усвідомленість. Виокремлено два розподіли основних етапів формування цієї компетенції та способи семантизації лексики під час вивчення, що поділяються на перекладні та безперекладні, надано короткі приклади завдань і рекомендації до вживання.

Було реалізовано завдання, що стосувалося огляду навчальних стилів та стратегій, з'ясовано як їх застосування впливає на навчальний процес та результативність, зокрема під час формування лексичної компетенції. Розглядалися такі аспекти навчального стилю як сенсорні уподобання, типи особистості та біологічні відмінності. Для огляду найпоширеніших та найвпливовіших стратегій було використано класифікацію Р. Оксфорд, вона виділяє шість основних об'єднань: когнітивні (cognitive), компенсаційні (compensation), стратегії запам'ятовування (memory), метакогнітивні (metacognitive), афективні (affective) та соціальні (social).

Детально з'ясовано структуру вправи та її типологію. Визначено, які саме вправи найоптимальніше використовувати у процесі формування лексичної компетенції, наведено приклади умовно-комунікативних, комунікативних і некомунікативних вправ, застосування яких залежить від етапу опрацювання лексики, а комбінування всіх трьох типів надає найкращий результат.

У процесі опрацювання цієї роботи запропоновано інтегрувати концепт BYOD як елемент системи вправ для успішного формування іншомовної

лексичної компетенції. Під час проходження педагогічної практики було виконано спробу втілити це на практиці та отримано позитивний досвід та результат. Адже освіта майбутнього тісно пов'язана з використанням технологій, а у викладанні іноземних мов вони мають безліч переваг.

Після проведення цього дослідження варто зазначити, що удосконалити процес навчання іноземних мов можна через урахування стильових особливостей навчання учнів, використання стратегій, зміну вектор від конкуренції до співпраці між учнями та при активному використанні сучасних технологій, адже вони надають можливість не обмежувати навчальний простір лише стінами класу чи навчального закладу, а роблять його безмежним.

За межами цього дослідження існує ще багато аспектів, які варто врахувати при створенні ефективної системи вправ для формування лексичної компетенції – питання мотивації учнів, розробка повноцінної системи вправ на онлайн платформах, урахування особливостей конкретних учнів, використання проектних методів для досягнення лексичної компетенції, співпраця з носіями мови під час проведення занять та інші.

Я, Баня Катерина Андріївна, своїм підписом засвідчую, що моя бакалаврська робота *«Система вправ для формування лексичної компетенції учнів»* виконана з дотриманням усіх вимог до наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, самостійно та індивідуально. Під час написання роботи я дотримувалась принципів академічної доброчесності та несу відповідальність за порушення загальноприйнятих правил цитування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. Методика навчання іноземних мов і культур : теорія і практика : підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
2. Дем'яненко В.М. Психолого-педагогічні аспекти адаптивного навчання [Електронний ресурс] / В.М. Дем'яненко // – Адаптивні технології управління навчанням АТЛ-2017. – Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/708568/1/Демяненко%20матеріали%20АТЛ-2017.pdf>. – (10.05.20).
3. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / науковий редактор українського видання д-р пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
4. Котловський Андрій. Система вправ для формування англomовної лексико-граматичної компетентності майбутніх економістів. [Електронний ресурс] / Андрій Котловський. – Наукові записки. Серія: педагогіка. – 2017. – № 1, с. 121-127. – Режим доступу : <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/8268/1/Kotlovskyi.pdf>
5. Ларіна Т. Підсистема вправ для формування лексичної компетенції у студентів початкового етапу мовної спеціальності [Електронний ресурс] / Т. Ларіна // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2014. – № 10(1). С. 77-82. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppsv_2014_10\(1\)_13](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppsv_2014_10(1)_13). – (15.05.20).

6. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10 – 11 класи [Електронний ресурс] : Міністерство освіти і науки України (затверджена Наказом Міністерства освіти і науки № 1407 від 23 жовтня 2017 року). – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/inozemni-movi-10-11-19.09.2017.pdf>. – (20.05.20).

7. Нікіфорова С. М. Еволюція методів навчання іноземної мови. [Електронний ресурс] / С.М. Нікіфорова, Н.І. Пивоварова, О.І. Пивоварова. – Теорія та методика навчання та виховання. № 46. с. 70–91., 2019. – Режим доступу : <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/methodics/article/view/2529/2574>. – (15.05.20).

8. Ніколаєва С. Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу / С. Ю. Ніколаєва // Іноземні мови : наук.-метод. журн. / засн. Київський лінгвістичний університет і вид-в “Ленвіт” ; гол. ред. С. Ю. Ніколаєва. – К. : Вид-во “Ленвіт”, 2010. – № 2. – с. 11-17.

9. Панова Л. С. та ін. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах / Л.С. Панова. – Київ : Видавничий центр «Академія», 2010. – 327 с.

10. Смоліна С. В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції [Електронний ресурс] / С. В. Смоліна // Іноземні мови. – 2010. – № 4. С. 16-23. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/im_2010_4_4. – (08.05.20).

11. Тарнопольський О.Б. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник / О.Б. Тарнопольський, М.Р. Кабанова. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. – 256 с.

12. Чорна І. Ю. Підсистема вправ і завдань для формування англomовної лексичної компетентності в діловому писемному спілкуванні майбутніх маркетологів [Електронний ресурс] / І. Ю. Чорна. – Intellectual

Archive Vol. 6, No. 2, с.40-57, March/April 2017. – Режим доступа: http://intellectualarchive.com/Journal_Files/IAJ_2017_03.pdf. – (10.05.20).

13. Cheng Gary. Design and Analysis of Bring Your Own Device (BYOD). [Electronic resource] / Gary Cheng. – Pedagogies in Higher Education International Journal of Learning and Teaching Vol. 4, No. 1, March 2018. – Access mode : https://www.researchgate.net/publication/329312330_Design_and_Analysis_of_Bring_Your_Own_Device_BYOD_Pedagogies_in_Higher_Education. – (20.05.20).

14. Coffield F., Moseley D., Hall E., & Ecclestone K. Learning styles and pedagogy in post-16 learning. A systematic and critical review. [Electronic resource] / F. Coffield, D. Moseley, E. Hall, K. Ecclestone. – London: Learning and Skills Research Centre, 2004. – Access mode : <https://cft.vanderbilt.edu/wp-content/uploads/sites/59/learning-styles.pdf>. – (10.05.20).

15. Cook Vivian. Second Language Learning and Language Teaching. Fourth Edition / Vivian Cook. – London : Hodder Education, an Hachette UK Company, 2008. – 317 p.

16. Ethnologue: Languages of the World. [Electronic resource] / Twenty-third edition. Dallas, Texas: SIL International, 2020. – Access mode : <http://www.ethnologue.com>. – (15.05.2020).

17. Farrell S. C. Thomas and Jacobs M. George. Essentials for Successful English Language Teaching / Thomas S. C. Farrell and George M. Jacobs. – Great Britain : MPG Book Group Ltd. – 153 p.

18. Hismanoglu Murat. Language Learning Strategies in Foreign Language Learning and Teaching [Electronic resource] / Murat Hismanoglu. – The Internet TESL Journal, Vol. VI, No. 8, August 2000. – Access mode : <http://iteslj.org/Articles/Hismanoglu-Strategies.html>. – (10.05.20).

19. Johnson Keith. Designing Language Teaching Tasks / Keith Johnson. – Great Britain : Antony Rowe Ltd, Chippenham and Eastbourne, 2003. – 207 p.

20. Merriam-Webster's 11th Collegiate Dictionary [Electronic resource / Merriam-Webster, 2011-2018. – Access mode : <https://www.merriam-webster.com>. – (10.05.2020).

21. Nation I.S.P. Teaching and Learning Vocabulary in Another Language. [Electronic resource] / I.S.P. Nation. – Cambridge : Cambridge University Press, 2001. – Access mode :

<http://catdir.loc.gov/catdir/samples/cam031/2001269892.pdf>. – (15.05.2020).

22. Oxford R. Language Learning Styles and Strategies: an Overview / Rebecca L. Oxford // Generative Approach to Language Acquisition Conference. – Utrecht : Utrecht University, 2003. –25 p.

23. Oxford Rebecca L. Language Learning Styles and Strategies: an Overview [Electronic resource] / Rebecca L. – Oxford Learning Styles & Strategies : Oxford, Gala 2003. – Access mode :

<https://web.ntpu.edu.tw/~language/workshop/read2.pdf>. – (12.05.20).

24. Rosado Nayibe. Lexis, Lexical Competence and Lexical Knowledge: A Review [Electronic resource] / Nayibe Rosado. – Journal of Language Teaching and Research, March 2017. – Access mode :

https://www.researchgate.net/publication/314294628_Lexis_Lexical_Competence_and_Lexical_Knowledge_A_Review. – (10.05.2020).

25. Samuda Virginia, Bygate Martin. Tasks in Second Language Learning / Virginia Samuda, Martin Bygate. – Palgrave Macmillian, 2008. –308 p.

26. Sweeney Joseph. BYOD in Education A report for Australia and New Zealand [Electronic resource] / Joseph Sweeney. – Intelligent Business Research Services Ltd, November 2012. – Access mode :

https://marketing.dell.com/Global/FileLib/BYOD_REPORT/Nine_Conversations_On_BYOD_-_IBRS_report_-_Dell.pdf. – (01.06.20).

ДОДАТКИ

1. Студенти вивчали тему «Культура Німеччини», їм було запропоновано переглянути відео «Kunst» від Deutschland Labor (<https://www.dw.com/de/folge-18-kunst/1-18989351>) і виконати онлайн завдання після перегляду відео саме при допомозі концепту BYOD, тобто використовуючи власні гаджети.

Перед переглядом відео було розглянуто нові лексичні одиниці, які могли викликати труднощі в розумінні під час перегляду (*Zeichnung, -en (f.), Bildband, Bildbände (m.), Ausstellung, -en (f.), Wüste, -n (f.), erblühen, betrachten, sich reinsehen, Werk, -e (n.), Künstler(-in)*) та поставлено ключове питання на яке студенти мають дати відповідь після перегляду (*Wie wichtig ist den Deutschen Kunst?*)

У першій вправі учні мають закріпити нові слова за допомогою з'єднання слова з його дефініцією на німецькій мові.

Übung 1: Wortschatz zum Thema „Kunst“ 1 | 6 ▶

Findest du für jedes Wort die richtige Definition?
Lies die Definitionen und ordne die Ergänzungen zu.

Künstler
Museum
Werke
Skulpturen
Bild

Menschen, die Kunst machen.

Ein Ort, an dem Kunst gezeigt wird.

Arbeiten von Künstlern

Formen oder Figuren aus verschiedenen Materialien

eine Zeichnung oder ein Gemälde

ERNEUT VERSUCHEN
KORRIGIEREN

Друге завдання: знайти необхідний опис до кадру з переглянутого відео. Вправи такого типу тренують пам'ять, увагу та демонструють учням і вчителю настільки гарно учні розуміють текст.

Sieh dir das Video an. Ordne die Bilder den Aussagen zu.

		Nina und David fragen die Leute, ob sie Kunst mögen.
		Nina und David gehen ins Max Ernst Museum nach Brühl.
		Nina und David malen mit Leuten ein Bild.
		Nina und David sprechen mit dem Museumsdirektor über ein Bild.
		Nina und David besuchen den Kunstpalast in Düsseldorf.

Третє завдання: заповнити пропуски в тексті. Така вправа автоматизує нові вивчені лексичні одиниці та удосконалює навички читання.

Übung 6: Kunst in Deutschland ◀ 6 | 6

Fasse wichtige Informationen zum Thema „Kunst in Deutschland“ zusammen.
Lies den Text. Was passt in die Lücken? Ordne zu.

Ausstellungen **Kunstabern** **Großstädten** **Kunst** **Museum** **ansehen** **malen**

Die Deutschen gehen gerne ins oder besuchen in
Galerien. In Deutschland gibt es sehr viele Kunstmuseen. Die größten Museen finden sich in
, wie zum Beispiel der Kunstpalast in Düsseldorf. Kunst kann man aber nicht
nur im Museum oder in Galerien , sondern auch zu Hause oder in einer
Bibliothek in . Viele Deutsche machen auch selbst .
Zum Beispiel viele gerne.

Ще одним цікавим прикладом вправ для формування лексичної компетенції з використанням власного гаджету є вивчення та тестування лексики за допомогою флеш карток, завдань та ігор у додатку Quizlet.

Необхідні флеш картки учні можуть створити вдома самостійно або вчитель може створити окремий модуль саме для учнів свого класу. У додатку доступні вправи: на вибір перекладу або дефініції слова на будь-якій мові для вивчення та автоматизації; написання для тренування письмової форми; вправи на швидке реагування співвіднесення слів до фото або визначення; проходження тестування з теми зі змінними налаштуваннями та можливість створити колективну онлайн гру за командами під час проведення уроку.

